

Ansaittua vai ei? Mitä tarkoittaa, kun ansaitsimme voiton – tai tappion?

Eräs ystäväni, jolla ei ole henkilökohtaisia jalkapallokokemuksia, muistuttaa usein, miten epäoikeudenmukainen peli jalkapallo on. Hänen mielestään aivan liian usein huonompi joukkue voittaa. Telkkarista futista katsoessani minustakin tuntuu aika usein samalta. Sen sijaan kentällä pelatessani tai katsomossa pelejä seuratakseni tunne on harvinaisempi. Mistähän tässä on kysymys?

”Ansaitsimme voiton”, sanotaan usein silloin, kun itse ottelu on ollut melko tasainen ja se olisi voinut kääntyä kumman tahansa voitoksi. Jos pelin voittajasta ei ollut suurempaa epäselvyyttä, niin ”ansaitseminen” ei oikein sovellu käytettäväksi käsitteeksi. Toisin sanoen, ansaitseminen liittyy useimmiten siihen, kun ei ole aivan varmaa, miten pelitilanteita tulisi tulkita.

Joskus kuulee kuitenkin tulkinnan, jonka mukaan joukkue tai pelaaja ei olisi ansainnut tappiota tai että pelin lopputulos ei kuvannut ottelun kulkua tai jopa, että huonompi joukkue voitti. Silloin, kun huonompi joukkue – joko pelaajistoltaan tai jopa itse pelissä – voittaa, on tavallista, että he todellakin ansaitsivat voittonsa. Voitto ei tullut heille kuin manulle illallinen, vaan sen eteen piti tehdä töitä. Hiukan ristiriitaista on se, että usein myös hävinneen joukkueen pelaajat tulkitsevat ansainneensa tappion tai ”saatiin, mitä ansaittiin”.

Ansaitseminen siis taipuu moneen erilaiseen tulkintaan, jotka voivat ulkopuolisen silmissä olla tosi ristiriitaisia. Väitän kuitenkin, että ansaitsemisen kokemus ja logiikka on kuitenkin kristallin kirkas niille, jotka ovat itse kokeneet pelin kentällä.

Otan pari esimerkkiä tältä kesältä. Voitimme 55+ ikäluokan jalkapallon Suomen mestaruuden ja jäimme 50-vuotiaiden SM-kisoissa neljänneksi. Kummatkin sijoitukset olivat ansaittuja. Vanhemmassa ikäluokassa meillä oli tasainen ja yhtenäinen joukkue, joka tuki toisiaan ja pelasi nöyrästi, mutta ylpeästi taistellen koko turnauksen.

Sen sijaan nuoremmissa ryhmässämme meillä oli muutamia staroja ja viime hetkessä joukkueeseen tuppautui vielä yllättäen hiukan ristiriitaisia tunteita nostattanut vahvistus. Olimme kaiken lisäksi selviä ennakkosuosikkeja, joten joukkue, jonka kaikki halusivat voittaa.

Ihan kohdallinen tulkinta olisi ollut se, että oli häpeällistä jäädä neljänneksi sillä joukkueella. Hallitsimme – olimme pelillisesti – parempia sekä välierässä että pronssiottelussa. Silti hävisimme kummatkin. Ei kuulosta siltä, että olisimme ansainneet neljännen sijan.

Silti ”saimme, mitä ansaitsimme” oli käsittäkseni aika monen pelaajan tulkinta turnauksesta. Olimme ikään kuin tehneet jotakin paha, olimme pilkanneet jalkapallon jumalia, joka kosti meille. Pronssiottelussa vastustajalla taisi olla kaksi kunnollista hyökkäystä, mutta silti he tekivät kolme maalia meidän kahta vastaan. He olivat väsyneitä ja heitä oli vähän – meitä niin paljon, etteivät kaikki päässeet edes kentälle.

Välierässä hävisimme suurin piirtein samalle joukkueelle, jonka 55-vuotiaissa voitimme samassa vaiheessa turnausta. Silloin pelaajistomme oli kuitenkin huonompi. Näitä kahta turnausta on siis aika turvallista verrata keskenään, niin paljon samoja rakennusaineita on olemassa. Toisen voitimme, toisessa jäimme neljänneksi sen jälkeen, kun olimme selvittäneet häviöittä alkulohkon kummassakin turnauksessa.

Mitkä tekijät vaikuttivat tulokseen? 55-vuotiaiden kisoissa menetimme pelaajia ehti kisojen alussa niin, että jokaisen panos muodostui tärkeäksi. Pelaajat ymmärsivät jakaa peliaikaansa tasaisesti muiden kanssa (tapana on, että joka paikalla on joko 2 tai 3 pelaajaa, jotka kierrättävät itsenäisesti peliaikaa).

50-vuotiaissa kierrätimme pelaajia, mutta jokainen kyllä pelasi joka ottelussa. Kahdessa viimeisessä pelissä kuitenkin osa joukkueesta pelasi paljon enemmän kuin toiset. Ne, jotka olettivat olevansa parempia kuin saman pelipaikan muut pelaajat, pelasivat pidempiä vaihtoja. Tämä näkyi sekä kentällä olleiden peliin,

johon alkoi tulla väsymyksestä johtuvia virheitä ja kärsimättömiä ratkaisuja. Vaihdoissa olevien pinna taas kiristyi, kun peliaika kutistui liian pieneksi....

Jalkapallo on herkkä laji. Pelaajat voivat olla hyviä, taktiikkakin oivallinen, mutta jos joukkueen sisällä ei löydy riittävästä luottamuksesta ja yhteishenkeä, niin homma ei toimi. Mutta yhtä hyvin jalkapallo voi tarjota huikean mahdollisuuden joukkueelle, joka hitsautuu hyvin yhteen ja pelaajat tukevat toisiaan. Materiaalin ei tarvitse silloin olla paras mahdollinen ja silti tuloksiakin tulee. Ainakin sen verran kuin juuri se joukkue ansaitsee...